

at katolikkar skrifta minst eina ferð, og summir gera tað ofta, sigur Ole Jakob Nielsen, sum heldur, at um tú fólir, at tú hevur gjørt okkurt skeivt móti øðrum, so er skriftarmálið ein hjálp at koma í gjøgnum tað á ein jaligan hátt.

Innsavning til neyðstødd

Í sambandi við føstuna skipar katólska kirkjan eisini fyri innsavning til neyðstødd kring heimin. Í Mariukirkjuni er innsavning, hvørja ferð messa er í føstuni.

Tá føstan er liðug, verður peningurin sendur til felagsskapin Caritas. Caritas er heimsvíðfevndur hjálparfelagsskapur hjá katólsku kirkjuni. Felagsskapurin er við í verkætlanum og hjálpararbeiði í 200 londum.

Tað er kortini ikki neyðugt at fara í kirkju fyri at lata pening til hjálpararbeiðið hjá katólska felagsskapinum. Tað ber eisini til at senda pening beinleiðis til felagsskapin.

Gera ikki meira burtur úr føstulávint

Serliga í Suðurevropa og í Suðuramerika verður nógv gjørt burtur úr føstulávint. Har verður skipað fyri stórfingnum grýluveitslum, har stórir partur av fólkinum luttekur.

Í Føroyum hava katolikkar ikki nakra serliga siðvenju í sambandi við føstulávint.

- Vit hava ikki nakra ávísar katólska siðvenju á føstulávint. Hjá okkum ganga børnini grýlu tað sama sum hini børnini, sigur Ole Jakob Nielsen.

Alsamt fleiri katolikkar

Tað eru umleið 200 katolikkar í Føroyum, og teir mæta fjølmentir til messu í Mariukirkjuni sunnudagar. Ole Jakob Nielsen sigur, at hjá flestu katolikkunum er tað púra náttúrligt at ganga í kirkju. Umleið ein fjórðingur er í kirkju hvønn sunnudag, sigur hann.

Tilflyting úr katólskum londum hevur havt við sær, at talið á katolikkum í Norðurlondum er vaksandi. Eisini í Føroyum eru katolikkarnir fleiri í tali. Tað kemst av, at konur frá millum annað Filipsoyggjunum, sum er katólskt land, eru fluttar til Føroya og giftar føroyskum monnum.

- Katólska meinigheitin í Føroyum er alheimsgjörð og fjølbroytt, sigur Ole Jakob Nielsen. Hann leggur afturat, at nógvir av monnunum hjá filippinsku konunum koma við í kirkju, og nakrir hava eisini vent um til katólsku trúna.

Føstan livir væl innan kirkjugátt í Føroyum

Siðurin við føstugudstænastum er væl varðveittur í Føroyum. Hendan siðvenjan er ikki til í øðrum londum longur, men her hjá okkum hava vit framvegis føstugudstænastur hvørja viku í føstuni, sigur Jákup Reinert Hansen, ph.d og lektari í kirkjusøgu á Fróðskaparsetri Føroya.

MILDRIÐ JACOBSEN

MILDRIÐ@SOSIALURIN.FO

Kristna føstan byrjar øskudag, sum er mikudagur eftir føstulávintsmánadag, og endar á páskum. Fyrr var føstan strong og hevði eitt nú við sær, at fólk máttu ikki eta kjöt, og tey skuldu eisini halda seg burtur frá dansi og gamansleiki. Føstan var fyrireiking til páskahøgtíðina og ætlað til at liva eitt friðarligt liv við páskaboðskapinum í huga.

Við reformationini varð farið frá strongu reglunum viðvíkjandi matarhaldi, men endamálið við føstuni at hugsavna seg og fyrireika seg til páskamorgun varð varðveitt. Dentur varð lagdur á tað friðarliga lívið, og eitt nú var kortspæl bannað.

Í londunum, sum vit vanligar samanbera okkum við, verður lítið og einki gjørt burtur úr føstuni longur. Í Føroyum er stóðan nakað øðrvísi, og her á landi er tað framvegis siðvenja at halda føstuna í ávísan mun.

Føstugudstænasta hvørja viku

Eitt nú heldur fólkakirkjan fast við siðvenjuna at halda føstugudstænastur um kvöldið hvørja viku í føstuni.

Jákup Reinert Hansen sigur, at hesin siður er bara varðveittur í Føroyum. At byrja við var føstugudstænasta mikumorgun, men síðst í 1800-talinum varð hon flutt til mikukvöld. Nú er føstugudstænasta hóskvöld summastaðni og aðrastaðni sunnukvöld. Tá verður framhaldslestur lisin úr pínslusøgu Jesusar.

Ein annar siður innan kirkjugátt í Føroyum í sambandi við føstuna er, at tá fara prestarnir aðrastaðni at prædika enn har, sum teir eru settir í starv. Jákup Reinert Hansen, ph.d og lektari í kirkjusøgu sigur, at prestarnir í Føroyum ferðast nógvir runt og prædika í øðrum kirkjum í føstuni.

- Tankin við tí er helst tann, at allar teir vanligu sunnudagarnar skulu prestarnir vera har, sum teir eru í starvi. Føstugudstænasturnar hava ein meira leysligan dóm, sigur Jákup Reinert Hansen, sum ikki sigur seg vita, hví tað er í komið, at prestarnir ferðast runt til aðrar kirkjur at prædika.

Hetta at prædika í øðrum kirkjum er væl skipað, og føstugudstænastur eru í stórum parti av føroysku kirkjunum í føstuni, sigur hann.

Dansifeløgin halda føstuna

Í føstuni fekk gerandislívið sum heild ein meira álvarsaman dóm, og hildið varð aftur við stuttleika og gamansleiki. Tað varð til dømis ikki dansað í føstuni.

Jákup Reinert Hansen greiðir frá, at føstan er ætlað at gerva niður og fyrireika seg til uppreisnina. Tað svartasta nullpunktið er

langfríggjadagur, men so verður aftur farið til høgtíð og veitslu við uppreisnini á páskum.

Í Føroyum verður framvegis hildið fast við tann partin av føstuni um at vísa afturhaldni við stuttleika. Eitt nú liggja dansifeløgin still í føstuni. Føroyskur dansur verður dansaður føstulávintsmánakvöld og viðhvørt eisini týskvöld, og so verður ikki dansað aftur fyrr enn á páskum.

- Á føstulávint endar føroyski dansurin við einum braki, og so er ongin føroyskur dansur aftur fyrr enn á páskum, sigur Jákup Reinert Hansen, sum vísir á, at føroyski dansurin er gamal og hevur fastar røtur í føroyska samfelagnum. Tað er helst orsøkin til, at dansifeløgin halda føstuna, sigur hann.

Halgidagslógini setur avmarkingar

Í Føroyum setur halgidagslógini eisini avmarkingar fyri, hvussu

nógv verður dansað í á páskum. Jákup Reinert Hansen sigur, at hetta er helst nakað, sum fer at fara við tíðini, men enn avmarkar halgidagslógini dansin um páskirnar.

Tað eru ikki so øgiliga nógvar ár síðani, at tað mesta var afturlatið í dymbildagavikuni. Hetta er ikki galdandi longur, men upplatingartíðirnar hjá dansistøðunum eru framvegis avmarkaðar á páskum.

Vanligu dansiloyvini, sum fútin útskrivar, eru ikki galdandi fyri skirisdag, langa fríggjadag, páskaftan og páskadag. Saman við øðrum halgidøgum eru serligar reglur galdandi fyri hesar dagar.

Í Føroyum er tað framvegis ikki loyvt at skipa fyri dansi skirisdag, langafríggjadag og páskadag. Men páskaftan millum klokkan 01.00 og 04.00 er loyvt at dansa.

Endamálið við føstuni er gott

Jákup Reinert Hansen heldur, at endamálið við føstuni er gott. Í dag er tað kanska ikki so vanligt, at munur verður gjörður á døgnum. Eitt nú hava handlar opið allar dagar í vikuni í dag. Men er tað ikki nakað sunt í tí, at allir dagar ikki eru líka, spyr Jákup Reinert Hansen. Hann vísir á, at tá so føstan var liðug, so var tað aftur ein stór gleði og veitsla, sum varð hildin.

- Vit hoyra aftur og aftur um fólk, sum vilja gera nakað gott fyri seg sjálvan. Tey byrja kanska at eta vistfrøðiligt, ella gera okkurt annað gott fyri kroppin, ella tey hugsavna seg um okkurt.

- Sjálvt um hetta ikki beinleiðis er knýtt at kristindóminum, so hevur hetta samband við endamálið við føstuni, sigur Jákup Reinert Hansen, ph.d og lektari í kirkjusøgu á Fróðskaparsetri Føroya.